

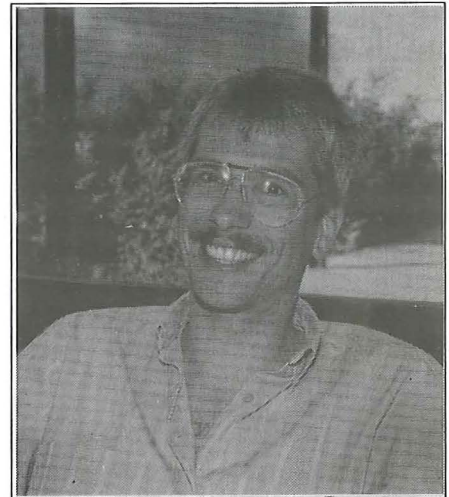
I N F O

We doen het straks twee keer per jaar

Eerstejaars die blijven zitten kunnen ermee te maken krijgen: het nieuwe studiesysteem dat in '94/'95 van start gaat. Het systeem heeft als opvallendste kenmerken dat bijna alles twee maal per jaar zal plaatsvinden en dat er minder stage zal worden gelopen. Verder zal bij de invulling de havist als normstudent worden gezien en dient er aan de WHW (de nieuwe wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek) te worden voldaan. Wat houdt dit alles in? Op pagina drie meer informatie in het interview met één van de systeem-ontwerpers van het eerste uur, E-docent Harry Broeders.

(vervolg op pag. 3)

Harry Broeders

Student Werktuigbouwkunde wint prijs

Seyit Küçükerbil (W3, Produkt-ontwikkeling) heeft een geldprijs van f 3.500,- gekregen voor een idee dat hij tijdens zijn stage bij Fokker Ypenburg deponeerde in de ideeënbuis van het bedrijf. Het was de eerste maal dat Fokker een prijs toekende aan een student. Seyit stelde voor over te gaan

op een andere methode voor het maken van gleuven in polyurethaanschuim: hoogtoerig frezen (18.000 toeren per minuut) in plaats van zagen. Voor Fokker betekent dit een aanzienlijke produktieversnelling en kwaliteitsverbetering.

Wijziging organisatiestructuur

Tijdens de vergadering van de Medezeggenschapsraad van 15 mei jl. stemde de MR in met het voorgenomen besluit van het bestuur om de organisatiestructuur te wijzigen. Over hetgeen vooraf ging aan dit besluit en over de consequenties van de gewijzigde structuur zullen wij u uitgebreid informeren na de zomervakantie.

Wij kunnen nu al meedelen dat de wijziging onder meer inhoudt

dat de studierichtingen met ingang van het schooljaar '93/'94 grotere zelfstandigheid zullen krijgen. Het worden een soort 'werkmaatschappijen' geleid door vier 'hoofden studierichting'.

De groep Algemene Vakken wordt als afzonderlijke groep opgeheven. De docenten AV worden - in overleg - verdeeld over de vier studierichtingen.

Colofon, Van de redactie, Personeelsdag, Deadline kopij

2

We doen het straks twee keer per jaar, een interview met Harry Broeders (vervolg)

3

Mededelingen 'En jij gaat Bedrijfskunde doen!'

4

WEROTEC/ATEC, De column van Inge: Vlag

5

Advertentie Polec

6

De column van Ignatius: Stille, Eerste lustrumfeest NOVA, Op de ski's met NOVA, CD-I en BG

7

Nieuwsbrief voor Afgestudeerden Agenda, Personalialia

8

Het laatste nummer van het jaar. Een moment van terugblikken, bedankjes en afscheid nemen. Terugblikken op de zes nummers die wij dit jaar hebben uitgebracht. Heel voorzichtig voegen we daaraan toe: met tevredenheid. Want hoewel het inhoudelijk sterker en gevarieerder kan, is het in ieder geval gelukt om het streefgetal van zes nummers te halen. Dat ging gemakkelijker dan wij dachten, dank zij de vele inzendingen en tips van jullie. Dank hiervoor. Zoals wij in de vorige Téhaër-info! al meedeelden, hebben wij door jullie enthousiasme eerder te kampen gehad met een overvloed dan een tekort aan kopij. Volgend jaar zullen we dan ook acht nummers uitbrengen, twee per blok, steeds in week 3 en week 7.

Een aantal mensen willen we graag even in het zonnetje zetten, namelijk diegenen die met enige regelmaat hun steentje hebben bijgedragen. Dat zijn: Marcel François die steeds

weer voor prachtige tekeningen zorgde; Inge van Werven die hopelijk ook volgend jaar weer één van onze vaste columnisten wil zijn; Fred Zoller die elke keer weer de Nieuwsbrief voor Afgestudeerden vol wist te krijgen en Irma Gosliga die ons op de hoogte hield van allerlei wetenswaardigheden. En niet te vergeten Rob Hagman en Erwin Wolters die respectievelijk de lay-out/ druk en lay-out voor hun rekening namen en daar soms tot laat in de avond mee bezig waren.

Afscheid nemen wij van onze drie student-redactieleden: Frits Jeijnsman, Jeroen Kemper en Arnold Smit. Zij beginnen volgend jaar aan hun stage en zullen daarom niet langer deel uitmaken van het redactieteam. Wij hebben dus vacatures. Als je van schrijven houdt en het leuk vindt om volgend jaar, samen met ons, acht nummers vol te schrijven, stuur dan een briefje met daarin in maximaal 250 woorden waarom je graag mee wilt doen. Ook tips (bijvoorbeeld voor nieuwe rubrieken) en opbouwende kritiek zijn welkom.

Rest ons nog iedereen een bijzonder prettige vakantie toe te wensen. Tot het volgende schooljaar.

COLOFON

Téhaër-info!, het informatiebulletin van de TH Rijswijk verschijnt zes maal per jaar (in september, november, december, februari, april en mei) in een oplage van 2000. Het blad is bestemd voor studenten, personeel en oud-studenten van de TH Rijswijk.

Hoofdredactie:
Anton van Hal

Redactie:
Ineke Glaser, Frits Jeijnsman,
Jeroen Kemper, Ignatius van Neerven,
Arnold Smit, Grada Vermin, Paul Witte

Eindredactie:
Grada Vermin

Foto's:
Paul Witte

Illustraties:
Marcel François

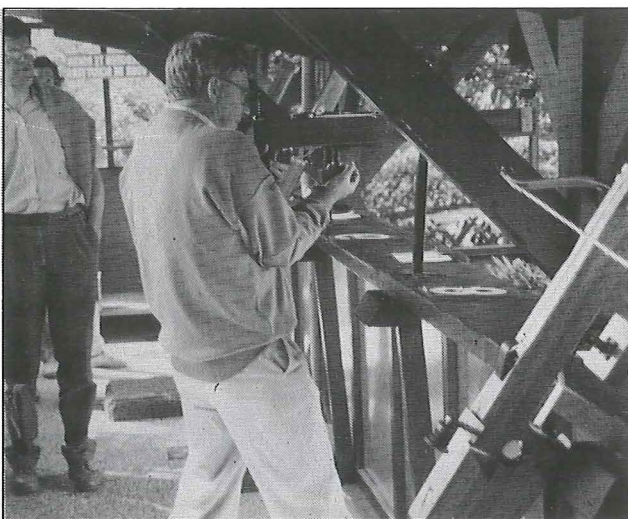
Advertentie-acquisitie:
Anton van Hal
Telefoon (070) 340 18 20

Grafische vormgeving:
Rob Hagman en Erwin Wolters

Lay-out en druk:
Rob Hagman en Bidjai Rangoe,
huisdrukkerij TH Rijswijk

Adres:
R.-K. Technische Hogeschool Rijswijk,
Lange Kleiweg 4, 2288 GK Rijswijk
Telefoon (070) 340 15 00
Telefax (070) 319 24 06

Personeelsdag

De Personeelsdag in Brabant was een succes, aldus een inzender

*Een Brabants feesje is
goed op z'n tijd*

*Je raakt je beroepszorgen
enigszins kwijt*

*Cabaret, golf, bullen en
koeien*

*Dans, bowling met pijlen
sloeien*

*Achteraf: Blij met 'wij'
en zeker geen spijt.*

Kopij

Kopij voor nummer 1
dient uiterlijk
woensdag 1 september
in het bezit te zijn van de
redactie. Kopij kunt u
zenden aan
**Téhaër-info!,
Lange Kleiweg 4,
2288 GK Rijswijk**
of deponeren in de speciale
Téhaër-info! brievenbus in
de hal
(naast het "smoelenbord").

We doen het straks twee keer per jaar

een interview met Harry Broeders over de voordelen van het nieuwe studiesysteem

(vervolg van pag. 1)

Is er een verband tussen het HAVO-HBO/project en het nieuwe studiesysteem?

Harry: 'Ja, er is een duidelijk verband. Maar de basis voor het nieuwe studiesysteem was al eerder gelegd. Binnen de studierichting E is er een grote instroom MTS-ers. Wij kregen voorjaar '92 berichten dat de MTS-en in de toekomst ook in februari studenten kunnen gaan aanleveren. Toen we dat wisten zijn wij met het groepje dat met het studierichtingswerkplan stoeit, gaan kijken of we deze instroom organisatorisch zouden kunnen opvangen.

Toen kwamen we uit op een grof ontwerp van een studiesysteem waarin centraal stond dat je zowel in september als in februari met de studie kunt beginnen. Dat systeem zou natuurlijk ook aantrekkelijker worden voor doubleurs.'

Harry beschrijft dat één van de conclusies van het HAVO-project was dat het huidige studiesysteem behalve veel voordelen (twee herkansingen, stevig kwartaalritme, ...) ook een aantal nadelen heeft. Zo blijken veel te veel havisten te lang over de propaedeuse te doen terwijl ze daarna wel in het normale tempo verder blijken te gaan. Ook kent het huidige systeem geen waardering in Studiebelastingsuren (SBU's) zoals de wet binnenkort zal gaan eisen.

Harry: 'Ik zit ook in die projectgroep HAVO/HBO en heb aangeboden een opzetje te maken. Toen heb ik ons ontwerp-studiesysteem een beetje aangepast en gepresenteerd aan de projectgroep HAVO/HBO en deze heeft het grotendeels overgenomen en vervolgens uitgewerkt.'

Had je daar een goed gevoel over?

Harry: 'Zeker. Er is op dit moment slechts één "maar". Omdat ik op dat moment alleen maar een voorstel deed, was vooral de naamgeving van de verschillende studieblokken niet goed doordacht. Als je me over tien jaar vraagt waar ik spijt van heb dan kan ik je nu al zeggen: van die

slechte naamgeving.' Wijzend op een schema dat voor hem op tafel ligt, zegt hij: 'Wat is nou een M1 zonder een M2? Juist: verwarrend!' In het schema staat de goede naamgeving met tussen haakjes de al hier en daar ingeburgerde namen. Wat opvalt is dat voor de normstudent (de havist) de propaedeuse twee halve jaren duurt. Deze heten P1 en P2. Van de MTS-er en de VWO-er wordt verwacht dat zij door hun extra voorkennis de propaedeuse in een versneld tempo binnen een half jaar kunnen halen. De propaedeuse-fase voor de MTS-er en de VWO-er worden respectievelijk PM en PV genoemd.

Minder stage

Harry: 'Dat eerste halfjaar, die P1, is heel belangrijk. Daarin moet de havist zich van leerling tot student omvormen. Dat geldt voor alle studierichtingen en het lijkt mogelijk om die P1 tot op zekere hoogte studierichtingsonafhankelijk te maken. Het curriculum van P1 zal bestaan uit met elkaar samenhangende onderwerpen uit verschillende vakken die zodanig zijn gekozen dat ze de student motiveren voor een studie in de techniek. Om dit te bereiken zal de praktijkcomponent (practica, excursies e.d.) sterk vertegenwoordigd zijn, in tegenstelling tot vakkennis die pas later in de opleiding zal worden aangebracht. Voor de extra tijd die de havist krijgt, zal een gedeelte van het stagejaar een andere invulling krijgen. Overigens zullen in dit

gedeelte zeker onderwijsdoelen worden gepland die in het huidige systeem in een volledig stagejaar worden bereikt. Hierbij kan men denken aan projectonderwijs.'

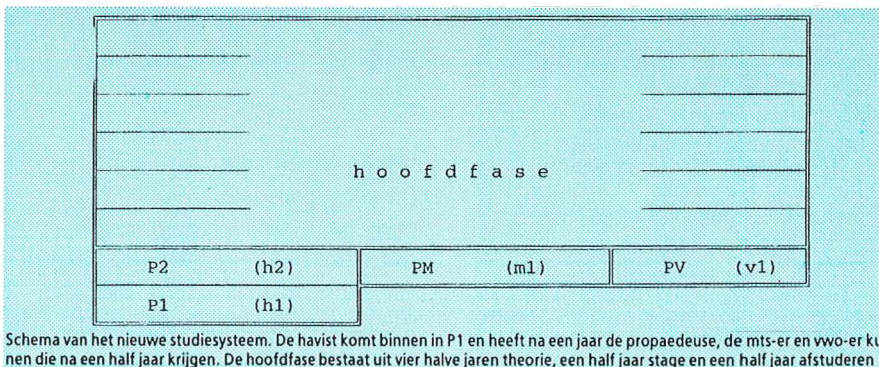
Hoofdphase

Harry legt uit dat na de propaedeuse de hoofdphase begint. Deze hoofdphase zal bestaan uit vier halve jaren theorie, een half jaar stage en een half jaar afstuderen. In de stageperiode zullen waarschijnlijk twee stages van drie maanden worden gepland. Harry: 'De studenten zullen wel zeggen: "Een half jaar theorie én 6 maanden stage in een jaar?'

Dat gaat vakantie kosten!" en dat klopt. Ze zullen het jaar waarin de stage valt relatief veel SBU's kunnen halen. Daar staat tegenover dat de eindfase korter zal zijn omdat de afstudeerscripties al half mei ingeleverd moeten worden. Zo blijft de opleiding als geheel in SBU's gerekend even zwaar.'

Ten slotte wijst Harry nog op een aantal gevolgen van het nieuwe systeem. De MTS-er kan - net als nu - zijn ingenieurstitel halen in drieëneenhalf jaar. Ook de VWO-er kan een half jaar winst boeken. De havist die P1 niet haalt, kan in januari starten met PM of PV. Er moet voor gewaakt worden dat niet het ene halfjaar de bedrijven worden overspoeld door stagiair(e)s en afstudeerders terwijl deze er het andere halfjaar niet zijn. Harry: 'Ik ben er van overtuigd dat daar wel oplossingen voor gevonden worden.'

PW

MEDEDELINGEN

Sport geschrapt

Volgend jaar zullen er geen sportlessen meer worden gegeven aan eerstejaars studenten.

Verzekeringen

Heden is er een nieuwe ongevallen- en aansprakelijkheidsverzekering in werking getreden. Hiermee komen de verzekerde bedragen en voorwaarden zoals vermeld in de THR-studiegids 1992-1993 op blz. 56 te vervallen. Nadere informatie bij Marit Rog, kamer 109.

Van het dekanaat

Onderzoek in verband met de studie-financiering (5+1+2) bij jezelf of je met het propaedeusegetuigschrift op zak de stap naar het Wetenschappelijk Onderwijs nu moet maken.

Inlichtingen bij Anton van Hal en Oda Kok.

Van de vertrouwenspersonen

Belangstellenden kunnen via de vertrouwenspersonen de video *Ongewenst Intiem* te leen krijgen.

Van het studentenpastoraat

Stuurgroep Studentenpastoraat

Het studentenpastoraat is op zoek naar mensen - studenten en docenten - die willen meedenken over de vormgeving van het studentenpastoraat. Doel: vorming van een stuurgroep studentenpastoraat.

Vereisten: interesse voor, inzicht in en ideeën over studentenpastoraat.

Tijdsbeslag: 3 uur per maand.

Verslagboek Symposium *Het heil van de natuurwetenschap?*

Het verslagboek van het symposium verschijnt in december bij uitgeverij Gooi & Sticht. Een samenvatting van het boek van prof. Van den Beukel is verkrijgbaar bij het studentenpastoraat. Deze samenvatting is vervaardigd door de voorbereidingswerkgroep.

Zinnige vakantie

Bij het studentenpastoraat is informatie te krijgen over vakantie-werkweken.

Het gaat om werkweken in veel 'buitenlanden' waar gebouwd wordt aan een sociaal project (scholen, gezondheidscentra). Zie ook de mededelingenborden.

Programma 1993-1994

Het nieuwe programma van het studentenpastoraat verschijnt in augustus en is vanaf dan verkrijgbaar in de bibliotheek.

Dit programma wordt ontwikkeld in samenwerking met het HaaStu, (Haags Studentenpastoraat), en met het Delfts Studentenpastoraat.

Het studentenpastoraat blijft beschikbaar voor gesprekken en begeleiding.

Vast spreekuur: donderdag van 14.00-15.00 uur. Het is ook mogelijk een afspraak voor een ander tijdstip te maken.

Nadere informatie bij: Ignatius van Neerven,

'En jij gaat Bedrijfskunde doen!'

Daar zit je dan, als toch wel vreemde eend in de bijt, na vier jaar tussen jongens die je al die tijd niet hebt zien zitten. Vier jaar lang leefde je tussen de vooroordelen over de vakken, de docenten en met name de studenten. De vakken stelden niks voor, hadden niets met techniek te maken, de docenten waren opgeblazen drukdoeners met een grote bek en de studenten...

Eerlijk gezegd deed ik net zo hard mee. Moest je ze daar nou zien lopen met hun jasje, dasje en attaché-tasje. Pa zat in de RvB van de één of andere multinational en zoonlief zag zich binnen korte tijd ook zo'n ambt bekleden. Moest ik daar twee jaar tussen zitten?

Jasje, dasje, attaché-tasje

Oké, ik droeg ook wel eens een dasje en had zelfs halverwege het eerste jaar mijn sporttas, na jarenlange dienst op de MTS, ingeruild voor een echt lederen attaché-tasje, maar dat maakte toch nog geen bedrijfskundige van me.

Een vriendelijk lachende BK-dame dacht daar tijdens de Open Dag in m'n derde jaar heel anders over. 'En jij gaat Bedrijfskunde doen!' kwam ze me tegemoet, toen ik na een vakantie en enkele maanden stage eens kwam kijken hoe het met m'n school ging. Voor een nieuw linnen tasje speelde ik maar mee, niet wetende dat ze nog eens gelijk zou krijgen. Toch m'n dasje!

Vonkentrekkers

Na een paar weken als bedrijfskundige in spé door de school te hebben gelopen, was me één ding duidelijk: de gemiddelde BK-student dacht precies zo over de technische studenten, als zij over

hen. Niet best dus. Vonkentrekkers waren we. Vakidioten, die nauwelijks om zich heen keken en alleen bezig waren met computers, weerstanden en megahertz.

Maar wat is er nu waar van al die vooroordelen? Na vier jaar E en bijna vier kwartalen BK, durf ik wel een vergelijking te maken, en eens te kijken wie er nu eigenlijk gelijk heeft.

Het is duidelijk dat de studenten Bedrijfskunde een bredere belangstelling hebben dan hun collega's Elektrotechniek. Een flink aantal is actief binnen NOVA, SR of BG, terwijl ik als E-student gemiddeld twee keer per jaar de Soos bezocht. Studenten uit E-klassen zullen wat vaker techniek als hobby hebben, daar wat vaker over praten en tijdens de lessen wat meer geïnteresseerd zijn. Een BK-student heeft bewust niet gekozen voor een technische richting en zal de technische vakken dan ook niet tot zijn meest populaire rekenen. Ze zijn over het algemeen wat socialer, wat natuurlijk niet echt bevorderlijk is voor rust en orde in de klas. Het stempel 'prepuberaal' zoals de BK-studenten dat in Téhaër-info! 4 opgedrukt kregen, vindt hier misschien zijn oorsprong, al zie ik dat niet als speciaal BK. In de E-klassen heb ik me wat dat betreft ook nooit hoeven vervelen.

Overdreven

Nee, ik denk dat Bedrijfskunde eenzelfde afdeling is als Elektrotechniek en ongetwijfeld ook Werktuigbouwkunde en Technische Natuurkunde. Nu wij, via de kop-cursus, eens in beide kampen hebben mogen neuzen, blijkt het allemaal best mee te vallen. Zeker als je kijkt hoe snel E-ers, W-ers en TN-ers zich dit jaar hebben weten aan te passen binnen het BK-wereldje. De vooroordelen zijn dus van beide kanten lichtelijk overdreven. Maar ja, hoe kom je daar achter als technische student? Simpel: doe een kopcursus.

Mateo Taal

WEROTEC/ATEC

Iedereen is de verfraaiing van de achtergevel van ons schoolgebouw opgevallen. Daar prijkt sinds vorig jaar de splinternieuwe ingang van WEROTEC/ATEC b.v.

In het decembernummer van Téhaer-info! heeft iedereen kunnen lezen over de inbraak bij WEROTEC/ATEC, en het zal niemand zijn ontgaan hoe Sinterklaas tijdens zijn bezoek aan onze school via een spitsvondige redenering deze inbraak bijna had opgelost. Redenen te over dus voor dit artikeltje.

Achtergrond oprichting van de b.v.

Er waren incidentele verzoeken van het bedrijfsleven om op onze school fotonische onderzoeken uit te laten voeren. Daardoor ontstond de wens naar een van onderwijstaken vrijgestelde collega die zich helemaal op dit gebied zou kunnen toeleggen.

Tijdens de reünie in 1991, ter gelegenheid van het 21-jarig bestaan van onze Hogeschool, kwamen twee aan de THR afgestudeerde natuurkundigen elkaar weer tegen: Johan van Dijkstra en Marco Bak.

Zij bedachten de oprichting van een 'projectenbureau' dat als doelstellingen zou moeten hebben:

- het binnenhalen van opdrachten uit het bedrijfsleven;
- het inventariseren van de behoefte aan cursussen op fotonisch gebied en/of aan een post-HBO cursus fotonica voor het bedrijfsleven.

Voor de realisatie van die doelstellingen wilden zij een lasergraveersysteem aanschaffen zodat klein seriewerk volgens klantenspecificatie verricht zou kunnen worden. De afdeling Technische Natuurkunde en het management ondersteunden dit idee van harte. Bij de uitvoering van het plan moest

rekening gehouden worden met onze vaderlandse regelgeving en met de uitdrukkelijke wensen van het management. Daarom werd gekozen voor de vorm van een besloten vennootschap. Uiteindelijk werden het twee b.v.'s: ATEC voor advies en ontwikkeling, WEROTEC als zelfstandige verkooporganisatie van hoogwaardige produkten op het gebied van lasertechniek.

Lasergraveersysteem

Eind 1991 gaan Marco Bak en Sjoerd de Jong, afgestudeerd technisch bedrijfskundige van de THR, van start met de realisatie.

Hoogst eigenhandig stampen zij in een paar maanden tijd hun kantoor- en werkruimte uit de naast de NOVA-soos gelegen lokaliteiten uit de grond. Daarna kan het door de afdeling TN aangeschafte Nd-YAG lasergraveersysteem worden gestationeerd. De Nd-laserbundel loopt via een computer-gestuurde spiegel over het werkstuk heen. Zo kan bijvoorbeeld een pasfoto worden gegraveerd in aluminium, of een heel kleine barcode in je rekenmachine.

In de loop van 1992 komen de contacten met het bedrijfsleven goed op gang. De vragen zijn zeer gevarieerd: lasergraveren voorziet blijkbaar in een ruime vraag. Ook bij de afdeling TN zijn we gelukkig: WEROTEC/ATEC sluit naadloos aan op de nieuwste opvattingen over het Hoger Technisch Onderwijs: intensieve contacten tussen beroepsonderwijs en het bedrijfsleven, het uitvoeren van contractonderwijs en andere contract-activiteiten en ten derde het technisch en bedrijfskundig actueel houden van het reguliere onderwijs. De visie van het management werd eind 1992 kernachtig verwoord door J. Michalides. Die zei, wijzend naar WEROTEC/ATEC: 'Daar wordt maar gewerkt.' Frans Bouts

Laser-graveren voorziet in een ruime vraag

Vlag

Op bevrijdingsdag, half acht in de morgen, hees ik mijn vlag in mijn zes meter hoge vlaggemast. Terwijl ik, nog in de morgenstille, keek hoe mijn vlag langzaam naar boven ging, waren mijn gedachten bij deze handeling. Eigenlijk, zo dacht ik, is het helemaal niet goed deze rood-wit-blauwe vlag te hijsen. Ik ben helemaal niet zo nationalistisch. Nederlandse zijn is mij te beperkt en te ethnocentrisch. Maar toen ...

Toen ervoer ik een grote dankbaarheid. Dat ik in dit land zo'n vrijheid mag kennen. Dat ik geen angst hoef te hebben dat het geweld mijn huis overrompelt. Dat ik in overvloed mag leven. Dat ik me zo heb kunnen scholen dat ik het werk kan doen, waar ik voldoening aan kan beleven. (Natuurlijk weet ik dat onze luxe gedeeltelijk door de derde wereld wordt opgebracht; menselijk kent ook mijn leven pijn en verdriet en heeft elke relatie, elk werk kanten die je graag anders had, enzovoort.)

Maar het respect, de acceptatie, de vervulling van te mogen zijn wie ik ben, voelde ik in heel mijn hart. Daar zijn geen woorden voor.

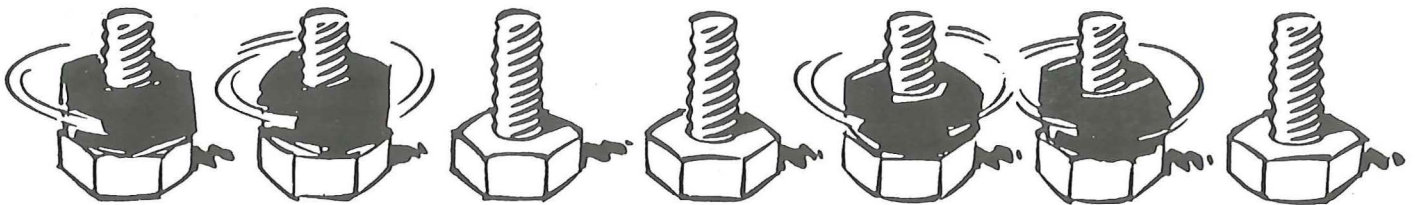
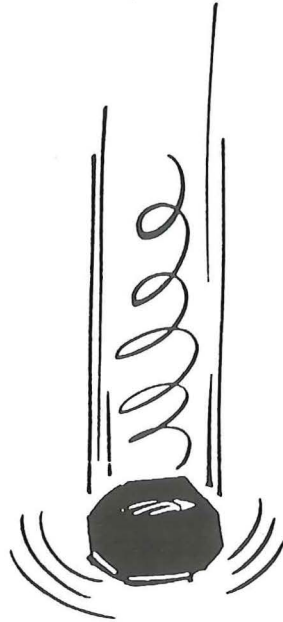
Deze warmte wil ik graag met je delen.

Inge

Drs H. Inge van Werven is docent bij Technische Bedrijfskunde. In haar column vertaalt zij begrippen en gebeurtenissen uit haar vakgebied naar de dagelijkse (school)praktijk.

ZIT ER TOEKOMST IN EEN W.A.T.*-RELATIE?

(*Working Apart Together)

Hoeveel ruimte biedt een zakelijke relatie? Horen werknemer en werkgever elkaar continu op de vingers te kijken? Of geeft u de voorkeur aan een werkomgeving met een grote mate van vrijheid en eigen verantwoordelijkheden?

In het laatste geval is een W.A.T.-relatie interessant voor u. Working Apart Together.

'Together' met Polec, marktleider in engineering op projectbasis. Tal van bedrijven - en daar zitten grote namen tussen - doen regelmatig een beroep op onze

technici: HTS'ers die voor de duur van een project bij opdrachtgevers werken.

'Apart' staat voor de grote mate van vrijheid die wij onze mensen daarbij geven. Het werk moet goed en tijdig af zijn, dat is de maatstaf.

Een W.A.T.-relatie stelt u in staat om zelf optimaal uw carrière te sturen, kennis te maken met veel bedrijven, en in korte tijd

zeer brede ervaring op te doen.

Bovendien kunt u rekenen op een goed salaris. En doordat de vraag naar goede technici altijd groter is dan het aanbod, wijst de praktijk uit dat u steeds weer op een nieuw project kunt rekenen. Vaak heeft u zelfs de keus uit verschillende projecten.

Interessant? Neem dan contact op met Polec Rijswijk, Treubstraat 1-L, 2288 EG Rijswijk, Telefoon: (070) 3191518.

polec

ENGINEERING OP PROJECTBASIS

POLEC BIEDT TECHNICI ZEKERHEID.

Op de ski's met NOVA

Op 9 april vertrok er een bus vanaf de sociëteit richting Uderns in Oostenrijk. Zo'n veertig studenten met een chronisch slaapttekort gingen de uitdaging aan. Tien dagen skiën, snowboarden of de Oostenrijkse cultuur bezichtigen. NOVA was niet de enige die naar dat fantastische skigebied ging want de gehele heenreis werden we achtervolgd door een bus gevuld met lieden van de Haagse Hogeschool. De eerste dagen werd er fanatiek gesport en natuurlijk ook ge-après-skiëd. Later had men toch de voorkeur voor wat uitslapen, genieten op een terrasje en daarna als een speer de berg op om vooral de après-ski niet te missen.

Balans

's Avonds kon men wat eten in een restaurant vlakbij het hotel. Althans, dat zei men. Om bij het restaurant te komen was een route uitgezet die erg aan een survival doet denken. En dan nog die studenten die tijdens het lopen erachter kwamen dat zij hun paspoort vergeten waren. Geen 'eten' dus voor hen (geluksvogels!). Na de Pasen was dit eetprobleem verholpen. Op de terugreis kon de balans worden opgemaakt: twee gewonden waarvan één (de printerfaciliteitenbeheerder) in het gips belandde, een reisorganisatie die een klant als NOVA waarschijnlijk niet meer terug ziet en veertig studenten die zich na deze week de regels van het rijtijdenbesluit volledig eigen hadden gemaakt. En dan nu maar uitkijken naar volgend jaar, wanneer NOVA's derde wintersportspektakel wordt georganiseerd. FJ

Stilte

Het is even stil nu. Bijna. De radio van de burens dreunt nog, en mijn schrijffapparaat zoemt. Even is in deze stilte ruimte om te denken en te schrijven, om schrijvend te denken. Vreemd vind ik het dat soms mijn werk geluid nodig heeft: lezen gaat prachtig bij muziek, of op een druk terras. Zelfs in een trein met walkmanmensen is te lezen. Wat ik niet kan met geluid erbij is denken. Dat heeft rust nodig, stilte.

Die stilte is voorwaarde om het geluid van de waarheid te horen. 'Waarheid kan opgevat worden als overeenstemming tussen wat wij denkend produceren en wat daarbuiten, in de werkelijkheid die wij niet kunnen bedenken, het geval blijkt te zijn (...) in akoestische termen: het bijeenhoren van denken en zijn' schrijft Verhoeven. We zeggen dan: het klopt. De delen vallen in elkaar, het klikt, en wij zeggen als we dat zien gebeuren zachtjes en verbaasd 'Oh'. Als we tot een akkoord gekomen zijn, klinken we daarop of kloppen met de hamer op tafel. Er is harmonie ontstaan tussen ons of tussen ons denken en de wereld. Het is gelukt: de overeenstemming is gevonden, de berekening klopt. Ons willen lijkt iets getroffen te hebben. Wij worden dan zelf verbaasde toeschouwers bij het lukken van ons maaksel. We hoeven niets te doen dan te luisteren naar dat zachte tikje waarmee de zaak zich voegt.

Het geluid van de waarheid is bijna-stilte. Waarheid verdraagt geen luide scherpe stemmen waarmee een 'harde waarheid' verkondigd wordt. Waarheid is niet te verkondigen, en wat hard geroepen wordt, kan niet waar zijn omdat het de waarheid overstemt. Wie roept dat ik harder moet schreeuwen over wat ik wil en doe, begrijpt niet wat willen is, omdat hij geen oren heeft naar het geluid van de stilte.

Ignatius

CD-I en BG

De laatste lezing van dit schooljaar van het Bedrijfskundig Genootschap vond plaats op 27 april jongstleden. De spreker was de heer Weeder van Philips Nederland. In een nonstop presentatie van bijna twee uur werd het nieuwe medium CD-I uitgelegd en gedemonstreerd. De interesse voor CD-I is groot onder de studenten getuige de ruim honderd personen die deze wel zeer geslaagde avond bezochten.

CD-I is het interactief bezig zijn met beeld en geluid. De CD-I speler is gemakkelijk te bedienen met een afstandsbediening of muis, dus zeer gebruiksvriendelijk. Er zijn veel toepassingen voor de speler zoals: foto's op een CD-I plaatje, winkelen via de televisie, speelfilms bekijken, telefoonnummers opzoeken, (educatieve) spelletjes, museumbezoek, talencursussen, het afspelen van gewone cd's, encyclopedie, enzovoort.

Ook is het mogelijk om sheets via de CD-I speler weer te geven. Men heeft dan het voordeel dat ze in willekeurige volgorde kunnen worden geplaatst en - eventueel - nog verder bewerkt kunnen worden.

Wereldstandaard

Alle merken hebben dit systeem gekozen tot wereldstandaard. Een presentatie in Nederland kan dus ook gemakkelijk in Amerika worden gegeven. Philips verwacht dat binnen zes jaar 80% van de bevolking een CD-I speler heeft. De prijs van fl 1600,- zou geen belemmering moeten zijn. Een snelle prijsdaling zoals bij de CD-speler verwacht men niet.

Met nieuwe produkten is het natuurlijk zo dat er al snel verbeterde versies op de markt komen. Philips heeft dit ondervangen door de mogelijkheid om er later modules bij te steken. Een module om speelfilms weer te kunnen geven kost fl 400,-. Men kan dan wel zelf bepalen hoe de film eindigt. De vraag is natuurlijk nu nog of CD-I in Nederland net zo'n succes wordt als in Amerika.

JK/AS

Eerste lustrumfeest NOVA

Het schoolfeest van afgelopen 8 april was een groot succes. Meer dan 1500 mensen bezochten de house-kelder, de karaokecompetitie en de thema-cafés. De klapper van deze avond was het spetterende anderhalf uur durende concert van LOÏS LANE. AS

Kritiek van de afgestudeerden Werktuigbouwkunde

Binnen het onderwijs kunnen we de student en het bedrijfsleven zien als onze klant. Kwaliteit is dan te definiëren als de mate waarin deze klanten tevreden zijn met de geleverde dienst. Om hierover een zinnig oordeel te kunnen geven moeten we weten hoe de afgestudeerde het doet. Heeft hij snel werk? Voldoet hij in een bedrijf? Sluit het geleerde aan bij de praktijk? Er is onder de afgestudeerden van de studierichting Werktuigbouwkunde een onderzoek gehouden om op deze vragen een antwoord te krijgen.

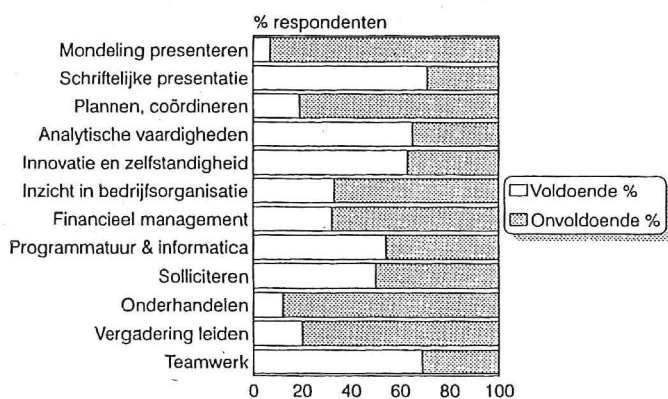
In het vorige nummer is reeds aangegeven dat volgens het onderzoek de opleiding goed aansluit en dat de meerderheid snel een baan heeft. Er zijn echter bij de afgestudeerden een aantal kritische kanttekeningen. Het blijkt dat er in de beroepspraktijk op een aantal gebieden onvoldoende kennis en vaardigheid is ten aanzien van onderwerpen zoals: mondelinge presentatie; plannen, coördineren en organiseren van activiteiten; inzicht in bedrijfsvoering; onderhandelen; vergadering leiden. De volledige lijst is gegeven in de figuur.

Maken en verkopen

Binnen de studierichting is inmiddels samen met een externe adviescommissie een discussie op gang in hoeverre het gewenst is dat studenten al deze vaardigheden ook op school aanleren. Vaak gaat dit ten koste van de basisvaardigheden die een Werktuigbouwkundig ingenieur moet hebben. Er is één conclusie die uit het onderzoek en de discussie met het bedrijfsleven getrokken kan worden. Het bedrijfsleven vraagt niet langer om een ingenieur die alleen iets kan ontwerpen of maken maar één die zijn ontwerp ook kan verkopen.

Yde Bleeker

Tijdsbesteding onderwerpen

TENTIES

ADVER

U wilt adverteren in ons blad?
Dat is mogelijk! Neem voor informatie contact op met
Anton van Hal, telefoon (070) 3401820

AGENDA

26 juni - 3 juli Studiereis Rusland voor een groep vierdejaars studenten.

8 juli Uitreiking getuigschriften aan vierdejaars studenten Technische Bedrijfskunde en Werktuigbouwkunde.

9 juli Uitreiking getuigschriften aan vierdejaars studenten Elektrotechniek en Technische Natuurkunde.

25 - 27 augustus DIAS.

30 augustus Aanvang lessen.

Mededelingen voor de Agenda kunt u deponeren in de kopijbus van Téhaër-info! in de hal.

PERSONALIA

Uit dienst per 1 juni 1993

Sander Dol (bibliotheekassistent)
 Arthur v.d. Endt (bibliotheekassistent)
 Arjen Boers (printerfaciliteiten)
 Patrick Loggen (printerfaciliteiten)
 René Voorberg (printerfaciliteiten)
 Dionne Mastwijk (docente TN)

Uit dienst per 1 juli 1993

Marit Rog (secretaresse van het management)
 Carola Sosef (kwaliteitsfunctionaris)

Doortje Bongers, vrouw van Martin Bongers (docent Elektrotechniek), is op 5 mei overleden. Wij wensen hem veel sterkte toe.

Beterschap gewenst:

Aneke Delfgaauw
 Cor Diependaal
 George van Duijse
 Dionne Mastwijk

Felicitaties voor:

Henk van den Bosch (docent Algemene Vakken) en zijn vrouw Ingrid met de geboorte van hun zoon Pascal (geboren op 10 mei).

(alvast) prettige vakantie!